

EEN NIEUWE ONDERSOORT VAN ZOSTEROPS MONTANA AFKOMSTIG VAN DE GOENOENG PAPANDAJAN (WEST JAVA)

door

A. HOOGERWERF en L. E. DE BOER

In zijn laatste revisie van het genus *Zosterops* (Journ. für Orn., vol. 87, 1939, p. 156-164) geeft Stresemann o.a. een schematische voorstelling van de horizontale en verticale verspreiding binnen deze Archipel van de vier voornaamste groepen van dit geslacht: *montana*, *atricapilla*, *palpebrosa* en *chloris*. Tot onze verwondering wordt hierin geen *montana*-vorm voor West-Java opgegeven, terwijl Siebers toch reeds in 1929 vogels van Goenoeng Tjerimai besprak, en afsplitste onder de naam *Zosterops montana sindorensis* (Treubia, vol. 11, 1929, p. 151). Deze ondersoort werd zoowel door Chasen (Handlist of Malaysian Birds, 1935, p. 266) als door Kuroda (Birds of the Island of Java, vol. 1, 1933, p. 127) geaccepteerd. De beide auteurs van „De vogels van het Tenggerberge” (De Tropische Natuur, jrg. 29, 1940, p. 93-101), de heer en mevrouw Van Bemmelen, merken daarentegen weer op dat de soort *Zosterops montana* in West-Java ontbreekt, hetgeen echter in hetzelfde tijdschrift op p. 140 door den heer Bartels wordt herroepen, die melding maakt van het verzamelen van deze soort op de Papandajan. De laatste durft echter aan de hand van het geringe materiaal dat hem ter beschikking staat niet te zeggen tot welk ras de Papandajan-vogels behooren.

Het Zoologisch Museum te Buitenzorg geraakte echter in 1941 in het bezit van negen balgen van dit brilvogeltje eveneens afkomstig van de Goenoeng Papandajan en aldaar verzameld op een hoogte van circa 2500 m door den heer A. de Vos. Deze balgen wijken in enkele opzichten zóó belangrijk af van alle reeds bekende vormen, dat wij het alleszins verantwoord achten haar hieronder als nieuw te beschrijven.

Zosterops montana minor nov. subspec.

Type: ♀ ad. (Cat. no. 14978), 24-4-1941, Tegal Aloen-aloen, Gn. Papandajan, W. Java, 2500 m, A. de Vos leg.

Diagnose: Direct te onderscheiden van de andere *montana*-vormen door de geringere hoeveelheid geel in het vederkleed. De keel is gemiddeld lichter getint en over het algemeen strekt deze kleur zich minder ver uit dan bij de exemplaren van Midden- en Oost-Java (*sindorensis* en *neglecta*). Dit laatste

is vooral duidelijk merkbaar als men groote series met elkaar vergelijkt. De onderstaartdekveeren zijn in *minor* opvallend lichter geel en steken sterk af bij die der genoemde vormen.

Op de bovendeelen is *minor* gemiddeld meer groengrijs, hierdoor duidelijk verschillend van de zeer gele *sindorensis* en de iets donkerder *neglecta*. Slechts één mannetje van *minor* is op de rug even geel als sommige exemplaren van *neglecta*. Bovendien is de nieuwe ondersoort kleiner. De snavel is over het algemeen fijner dan snavels van typische *neglecta*-balgen, doch dit verschil is moeilijk in cijfers uit te drukken.

Hieronder volgt een lijst van vleugelmaten, allen gemeten met een schuif-lineaal, waarbij de vleugels in de natuurlijke stand, dus niet platgedrukt werden gemeten.

1. Piek van Korintji,	3300 m,	3 exx.	♂ 57, 58; ♀ 55.
2. Papandajan,	2500 m,	9 exx.	♂ 54, 54, 55, 55, 55; ♀ 53, 54; ? 54, 55.
3. Tjerimai,	3000 m,	2 exx.	♂ 59; ♀ 57.
4. Soembing,	3300 m,	10 exx.	♂ 55 + x, 58, 58, 59, 59, 59, 59; ♀ 57, 57, 58.
5. Sindoro,	3100 m,	4 exx.	♂ 57; ♀ 56, 57, 58.
6. Tengger,	2300 m,	8 exx.	♂ 55, 55, 57, 58; ♀ 55; 59; ? 56, 57.
7. Idjen,	1900 m,	4 exx.	♂ 57, 57; ♀ 55, 56.
8. Lombok,	2600-2900 m,	2 exx.	♂ 57; ? 57.
9. Flores,	1200-1500 m,	2 exx.	♂ 56; ♀ 54.5.

Dit geeft ons de volgende gemiddelden:

1. <i>Z. m. korinchi</i>	♂ 57-58, gem. 57.5	♀ 55 , gem. 55
2. <i>Z. m. minor</i>	♂ 54-55 , gem. 54.6	♀ 53-54 , gem. 53.5
3-5. <i>Z. m. sindorensis</i>	♂ 57-59, gem. 58.5	♀ 56-58, gem. 57.15
6-8. <i>Z. m. neglecta</i>	♂ 55-58, gem. 56.57	♀ 55-59, gem. 56.25
9. <i>Z. m. florensis</i>	♂ 56 , gem. 56	♀ 54.5 , gem. 54.5

Of *florensis*, door Rensch afgesplitst van *neglecta* wegens geringere grootte, inderdaad gehandhaafd moet blijven, lijkt ons aan de hand van bovenstaande maten twijfelachtig, doch wij geven toe, dat twee huidjes te weinig is om een definitieve conclusie te trekken.

Augustus 1945.